

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

THE EDUCATIONAL SUPERVISION OF ADMINISTRATORS WHICH AFFECT DESIRED
CHARACTERISTICS OF STUDENT IN SCHOOL UNDER SAMUTSAKHON PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

เอกรัฐ บุญเพ็ญ*

พระมหาไกรวรรณ ชินทตฺติโย, ดร.**

วันรับ 19 / เมษายน / 2566

ตรวจสอบ 27 / เมษายน / 2566

ตอบรับ 5 / พฤษภาคม / 2566

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 82 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลจำนวนจำนวน 328 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ , ค่าร้อยละ , ค่าเฉลี่ย , ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

*นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

E-mail: boonpenekkarat@gmail.com, โทร. 091-723-3840

**อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครพบว่า ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ ในรูปแบบของสมการพยากรณ์คะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $\hat{y}_{tot} = 1.946 + .263 (X_5) + .172 (X_1) + .119 (X_4) \hat{z}_y = .343 (z_{x5}) + .243 (z_{x1}) + .167 (z_{x4})$

คำสำคัญ : ทักษะการนิเทศการศึกษา, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ABSTRACT

The objectives of this thesis were 1) to study the educational supervision skills of administrators under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office 2) to study Desired Characteristics of Students in Schools under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office 3) to study the educational supervision skills of administrators affecting desired Characteristics of Students in Schools under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. The data were collected through questionnaire form 328 samples in 82 schools under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The results of this research were as follows:

1. The educational supervision skills of administrators under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office was at a high overall. The descending score-order from maximum to minimum started with skill of leadership, skill of personnel management, skill of human relations, skill of group process, and skill of evaluation respectively.

2) The Desired Characteristics of Students in Schools under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office was at a high totally. The highest level was on Public mindedness, love of nation religion king, discipline, cherishing Thai-ness, observance of principles of Sufficiency Economy philosophy in one's way of life, Honesty and integrity, Dedication and commitment to work and hunger for learning respectively.

3) The educational supervision skills of administrators affecting the desired Characteristics of Students in Schools under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office indicated the skill of evaluation, skill of leadership, and skill of personnel management affected the desired Characteristics of Students in Schools under Samutsakhon Primary

Educational Service Area Office with a statistically significant figure at 0.05 The relationship can be written in the form of raw scores forecasting equations and standard scores as follows $\hat{y}_{tot} = 1.946 + .263 (X_5) + .172 (X_1) + .119 (X_4) \hat{z}_y = .343 (z_{x_5}) + .243 (z_{x_1}) + .167 (z_{x_4})$

Keywords: The Educational Supervision Skills, Desired Characteristics of Students.

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนที่เชื่อมั่นว่าคุณภาพของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้และบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 นั้น จะต้องมีการบูรณาการสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบและปัจจัยคือคุณภาพผู้เรียน ที่โรงเรียนต้องประกันคุณภาพต่อผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องประกันคุณภาพต่อผู้ปกครองว่าผู้เรียนทุกคนจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะต้องมีการบูรณาการสู่ความสำเร็จในการพัฒนา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการการนิเทศการศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือ จากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานการจัดการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ ทนต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอน มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษาและการจัดการศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ตลอดทั้งมาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการเป็นผู้นำ และทักษะการนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม กระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา การปรับปรุง และการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การนิเทศศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้ซึ่งในปัจจุบันผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ และให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน

อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น ครูสอนได้ตรงตามเป้าหมาย งานวิชาการเป็นไปอย่างมีระบบ และต่อเนื่อง และช่วยให้สถานศึกษาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันมีผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศ การศึกษาที่ดีต้องอาศัยกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบและต่อเนื่องกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรตระหนักอยู่เสมอว่า จะทำอย่างไรให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ใช้กระบวนการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญ คือ คุณภาพของผู้เรียน (ฉวีวรรณ คำสี, 2560, หน้า 1)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) (2559 : 4-5) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยโดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิชอบ ต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาอารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคน ดังกล่าวคือ มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีทักษะและทัศนคติที่เป็นค่านิยมที่ดี มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ มีความเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ มีจิตสาธารณะและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551 หน้า 2) ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขมีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการได้แก่, รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, ซื่อสัตย์สุจริต, มีวินัย, ใฝ่เรียนรู้, อยู่อย่างพอเพียง, มุ่งมั่นในการทำงาน, รักความเป็นไทย, มีจิตสาธารณะ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ซึ่งในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัยองค์ประกอบด้วยกันหลายด้านทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา บุคลากร ทั้งในและนอกสถานศึกษา ที่จะมีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้อง

พิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผล ต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ (จิตตินันท์ ดีหลาย, 2561, หน้า 2)

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและจัดการศึกษาให้นักเรียนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ได้กำหนดกลยุทธ์ในการปลูกฝังคุณธรรม จิตสำนึกความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และกำหนดจุดเน้น ตามยุทธศาสตร์และมาตรฐานสำนักงานไว้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2562 , หน้า 21-22) โดยให้ทุกโรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความสำนึกในความเป็นชาติไทย โดยนักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจากผลการสังเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2561 ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าสถานศึกษายังไม่สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ในปีการศึกษา 2561 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีและดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 98.38 ในปีการศึกษา 2562 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีและดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 97.64 และในปีการศึกษา 2563 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีและดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 95.12 ซึ่งมีอัตราการลดลงเพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยแผนปฏิบัติการประจำปี 2564 ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จด้านผู้เรียน โดยกำหนดค่าเป้าหมาย ร้อยละของผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 85

จากข้อมูลข้างต้นนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีคุณภาพเป้าหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ ดีและดีมากเกินร้อยละ 90 อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเป้าหมาย คือร้อยละ 85 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2564 , หน้า 70) แต่มีแนวโน้มลดลงผู้วิจัยจึงเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่ง จึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบและนำข้อมูลไปหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้คงประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา/ตัวแปร

1. ศึกษาแนวคิดด้านทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ Wiles and Lovell แบ่งออกเป็น 5 ทักษะและได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ดังนี้ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 5) ด้านการประเมินผล
2. ศึกษาแนวคิดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนใช้แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แบ่งออกเป็น 8 ประการและได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้ 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ

ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 102 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจำนวน 82 โรงเรียนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 328 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 82 คน ครูจำนวน 164 คนและ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 82 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2564 ซึ่งได้มาโดย การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และวิธีการเทียบสัดส่วน)

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการวิจัย ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงงานวิจัยเป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงงานวิจัย และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือเสนอ โครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือและนำ เครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างผลการวิจัยเพื่อนำเสนอ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่ คณะกรรมการผู้ควบคุมเสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และเพื่อให้ได้ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด จึงได้สร้างข้อคำถามภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็น แบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 37) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 37 โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาวิเคราะห์ทาง สถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์แปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ แล้วแปลความหมาย (เฉลิมศรี อรรถกุล, 2558, หน้า 206)

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์พิจารณา ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่าทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตาม กัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกันหรือผกผัน กัน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระ (Independent Variables) หรือตัวแปรทำนาย (Predicted Variables) ทุกตัว ต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องมากกว่า 0.19 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance inflation factor : VIF) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องไม่เกิน 5.3 (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ, 2555, หน้า 277)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 328 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

1. สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 34.45 และเป็นเพศหญิง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 65.55 มีอายุ 41 – 50 ปี มากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 41.46 รองลงมาคืออายุ 31 – 40 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 32.32 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.02 และน้อยที่สุดคือไม่เกิน 30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 45.73 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 30.79 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 22.56 และน้อยที่สุดคือ ระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.92 ประสบการณ์ทำงาน 11 - 15 ปี มากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 29.27 รองลงมาคือประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.21 ประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 18.29 ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 10.67 และไม่มีประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา 74 คนคิดเป็นร้อยละ 22.56 ตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอนมากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.78 และผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.22

2. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านความเป็นผู้นำรองลงมาคือทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการกลุ่มตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดทักษะด้านประเมินผล

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีจิตสาธารณะ รองลงมาคือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์มีวินัย รักความเป็นไทย อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์ สุจริต มุ่งมั่นในการทำงาน ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ใฝ่เรียนรู้

4. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านความเป็นผู้นำ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล สามารถทำนายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาได้ร้อยละ 46.2

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับทักษะการนิเทศการศึกษา หากพิจารณาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ทักษะได้แก่ 1) ทักษะด้านความเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และ 5) ทักษะด้านการประเมินผล เมื่อพิจารณารายทักษะพบว่าทุกทักษะอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทักษะการนิเทศการศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเพราะในการบริหารการศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องทำงานสองอย่างคืองานบริหารและงานนิเทศซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศมากโดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษาของตนเอง สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ คำสี (2560, หน้า 33) ได้กล่าวว่าผู้ที่รับผิดชอบ ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาจะต้องรู้จักใช้ทักษะเทคนิคที่สำคัญๆ มาช่วยในการนิเทศการศึกษา คือ ทักษะการเป็นผู้นำที่ดี จะช่วยจูงใจผู้รับการนิเทศให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยให้สื่อสารกับผู้รับการนิเทศได้อย่างเข้าใจ ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล จะเป็นการให้บุคคลร่วมกัน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และทักษะในการวัดผลและประเมินผลซึ่งผู้นิเทศจะต้องวัดและประเมินผลกระบวนการต่างๆ หลังจากแก้ไขปัญหาแล้ว เพื่อจะได้ ปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อภิสร กังสังข์ (2561, หน้า 56) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ในการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศภายใน คือ การให้ความช่วยเหลือครูในด้านต่างๆ เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเป็นกัลยาณมิตร สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องคอยส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้ครูมีศักยภาพ ในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ดารุณี บุตรพรม (2559, หน้า 38) ได้กล่าวถึงความจำเป็น ที่ต้องจัดให้มีการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มี ต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามามีบทบาทต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษาช่วยให้ครูตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีเหตุผลด้วยเหตุผลนี้ การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับเมธิณี สะไร (2561, หน้า 24) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในด้านต่างๆ ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งนวัตกรรมต่างๆ ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นๆ อยู่เสมอ สอดคล้องกับสอดคล้องกับ ไพรพัฒน์ รุ่งเรือง

(2553, หน้า 114-115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารการศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย มุ่งมั่นในการทำงานและอยู่อย่างพอเพียงตามลำดับ 3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันโดยเรียงค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ตามลำดับ สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ คำสี (2560 หน้า 80-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกบินทร์บุรีจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่าทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน มัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านความเป็นผู้นำเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเป็นการกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีของครู รวมถึงการส่งเสริมให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถชักนำให้คน ในองค์กรมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งม สอดคล้องกับ คุชา ปรานิพลกรัง (2564, หน้า 22) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารการศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมี อิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้เชิงทฤษฎี ความสามารถ ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสิทธิภาพทางการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 หรือ โลกยุคใหม่เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก บุญพา พรหมณะ (2559, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็น

กระบวนการหรือพฤติกรรมที่แสดงออกหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในการที่จะใช้อำนาจ อิทธิพล หรือศิลปะการจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่ม สอดคล้องกับ เกตสุดา กิ่งการจรด (2560, หน้า 21) กล่าวว่าไว้ว่าภาวะผู้นำเป็นกระบวนการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยผู้นำเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สามารถเกิดความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มร่วมมือกันปฏิบัติงานจนสำเร็จบรรลุผลที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ นิติภา เสนาฤทธิ์ (2560, หน้า 17) กล่าวว่าไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำแต่ละคนที่แสดงออกถึงพฤติกรรมต่างๆในการบริหาร เพื่อที่จะทำให้ผู้ร่วมงานดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ฝึกอบรมเกิดขึ้นได้ และขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง จะสามารถแสดงพฤติกรรมในการนำ และมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานในทุกๆสถานการณ์

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากด้านทักษะด้านความเป็นผู้นำคือทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ดังที่วรรณิศา อ่อนประสพ (2564, หน้า 338) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียน เพราะทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์การ สอดคล้องกับ Dessler (1994, P 2) อ้างถึงใน สุชีรา ศศิวิระเดช (2560, หน้า 14-16) ได้อธิบายว่า การบริหารงานบุคคลจะต้องทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการ คือ 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์การ 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การใช้ภาวะผู้นำและ 5) การควบคุม

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากทักษะด้านการบริหารงานบุคคลคือทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามที่ผู้บริหารแสดงความสุภาพ อ่อนน้อมและจริงใจต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือเมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษามีปัญหาหรือขอความช่วยเหลือ โยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสื่อสาร สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับ พิษญาภา ขวัญยีน (2560, 32) ได้กล่าวถึงด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ อันดีกับบุคคลอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่ นับถือ ความจงรักภักดีและความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน รวมทั้งเป็นการจูงใจของบุคคลให้ทำงานเป็นทีม

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาจากทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์คือทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ซึ่งมีประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานใช้ความสามารถของตนได้เต็มที่ โดยนำกระบวนการสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานในสถานศึกษาและมอบหมายให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำงาน ผ่านการระดมสมองร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ทำงานสำเร็จได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เน้นการสร้างสามัคคีภายในสถานศึกษาทำให้เกิดผู้นำในการทำงาน สอดคล้องกับ

ด้านที่มีค่าน้อยที่สุดแต่ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือทักษะด้านประเมินผล ซึ่งประเด็นคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการที่ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการประเมินตนเองของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจ ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น ผู้บริหารนำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น ผู้บริหารประเมินผลการปฏิบัติงานการสอนของครูตามวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ผู้บริหารใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ผู้บริหารเก็บรวบรวมสารสนเทศ การประเมินในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและผู้บริหารประเมินผลกระบวนการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ จันทรจิรา พรหมเมตตา (2561, หน้า 60-61) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการประเมินผล ซึ่งอาจประเมินได้จากการออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต ผู้บริหารจะต้องดำเนินการด้วยความยุติธรรม มีการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานในการประเมิน มีเป้าหมายการประเมินที่แน่นอน สามารถนำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลเสริมแรงทางบวก และก่อให้เกิดขวัญกำลังใจแก่บุคลากร สอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 48) สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถประเมินความสำเร็จการจัดกิจกรรม และโครงการต่างๆของโรงเรียนได้ ประเมินรวมทั้งสามารถประเมินการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ความดีความชอบ อย่างโปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้ ประเมินสถานการณ์ต่างๆที่จะส่งผลต่อสถานศึกษาได้

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีจิตสาธารณะ รองลงมาคือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ,มีวินัย ,รักความเป็นไทย ,อยู่อย่างพอเพียง ,ซื่อสัตย์ สุจริต ,มุ่งมั่นในการทำงาน ,และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ใฝ่เรียนรู้ ดังที่ ณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน (2561, หน้า 15-16) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3Rs 8Cs2Ls ของศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช จึงเกิดเป็นความคิดรวบยอด เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนในศตวรรษที่21 ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการประยุกต์ ใช้แนวคิดหลักการข้างต้น เป็นแกนการพัฒนาและประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้มีแนวคิดในการเพิ่มคุณสมบัติของผู้เรียน ในเรื่องได้แก่ ด้าน 3Rs เช่น อ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นตามที่พูดกันทั่วไป แต่การเรียนรู้สมัยใหม่จำเป็นต้องตีความใหม่ อ่านออกเท่านั้นไม่เพียงพอ ต้องให้เกิดนิสัยรักการอ่าน อ่านแล้วเกิดสุนทรียะ เกิดความสุข จบใจ ความเป็น มีทักษะในการอ่านหลายๆ ต้องเขียนสื่อความได้ ย่อความเป็น รู้วิธีเขียนหลายๆวิชา

โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์นั้นต้องเรียนให้ได้ทักษะการคิดแบบด้าน 8Cs ได้แก่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมภาวะผู้นำ ความเข้าใจต่าง วัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์และการสื่อสาร สารสนเทศ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการเปลี่ยนแปลง ด้าน 2Ls ได้แก่การเรียนรู้สิ่งใหม่ การเลิกเชื่อของเก่าที่ผิดพลาด และการเรียนรู้สิ่งใหม่ เปลี่ยนชุดความรู้เป็นโลกสมัยใหม่ที่ดีกว่าของเดิม รวมทั้งยังเห็นว่าทักษะ 3Rs8Cs 2Ls เป็นสิ่งที่นักวิชาการในประเทศไทยได้ประยุกต์ออกมาจาก 3R 7C เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่21 ในบริบทประเทศไทยด้วย

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีจิตสาธารณะตามที่ ฌรงค์ชัย ธนิกภากิน (2559, หน้า 423-436) ได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าการพัฒนาจิตสาธารณะในตัวบุคคล ควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็กก็คือ บิดา มารดา ครู และเพื่อนร่วมวัย รวมทั้งสื่อมวลชนด้วยตามลำดับ หากครอบครัว ครู เพื่อนร่วมวัย และสื่อมวลชน ได้ถ่ายทอดความมีจิตสำนึกที่ดี มีจิตจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติส่วนรวมให้ แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กก็จะซึมซับเอาคุณลักษณะที่ติดตัวไปนอกจากนี้ลักษณะการเรียนรู้และความ สนใจของเด็กในแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน การจะพัฒนาจิตสาธารณะในตัวเด็กได้นั้น จึงขึ้นอยู่กับกลวิธี ของผู้พัฒนาแต่ละคนว่าจะจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างไร ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ถึงแม้ว่า ภาครัฐได้มีความพยายามพัฒนานให้มีคุณธรรม จิตสาธารณะ เกิดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมหรือ จิตสาธารณะ ภายใต้การดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กลับไม่ได้ผลเท่าที่ควร เห็นได้จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย เกิดจากพฤติกรรมขาดจิตสาธารณะ เมื่อพิจารณาราย ด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ใฝ่เรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับข้ออื่น แต่หาก พิจารณาจากประเด็นคำถามจะพบประเด็นที่น่าสนใจคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ,ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม ,บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่ เรียนรู้ ,สรุปเป็นองค์ความรู้ ,สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ตั้งใจเรียนและเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

ดังนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ จิตตารีย์ กุลวงศ์คณะ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและ แนวทางแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาการ ดำเนินเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้าน วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ปัญหาการดำเนินงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของนักเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผล 3แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 7 ด้านได้แก่ ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 8 แนวทาง เช่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 9 แนวทางเช่น ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา ด้านที่ 3 การพัฒนาและการใช้สื่อทางเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย 8 แนวทาง เช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านที่ 4 การพัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 10 แนวทาง เช่น จัดให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และ ภายนอกสถานศึกษา ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 12 แนวทาง จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศทางวิชาการ ด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 7 แนวทาง เช่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านที่ 7 การวัดผลประเมินผล ประกอบด้วย 7 แนวทาง เช่น ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลตาม สภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับ สอนยา สำรวผล (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า 1) แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการ 4 ขั้นตอน มีรายการปฏิบัติรวมทั้งสิ้น 41 รายการ คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ เช่น คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาวางแผนปฏิบัติการประจำปี แลกำหนดผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการ มี 25 รายการโดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระมี 7 รายการ เช่น ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 7 รายการเช่น ครูผู้สอนดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษที่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมี 5 รายการ เช่น คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และองค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวันมี 6 รายการ เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินผล มี 6 รายการ เช่น คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เลือกรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมิน และขั้นตอนที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข มี 5 รายการ เช่น หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 2) แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนทั้ง 4 ขั้นตอน รวม 41 รายการ ปฏิบัติมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปไว้ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัยพบว่าทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีประเด็นคำถามข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารประเมินผลกระบวนการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้บริหารควรมีนโยบายประเมินผลกระบวนการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างเร่งด่วน

2. ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ใฝ่เรียนรู้ โดยมีประเด็นคำถาม ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ตั้งใจเรียน และเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยกำชับให้ครูเอาใจใส่และส่งเสริมให้ผู้เรียนเพียรพยายามในการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างมีความสุข

3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับทักษะการนิเทศการศึกษาโดยเน้นทักษะด้าน การประเมินผล ทักษะด้านความเป็นผู้นำและทักษะด้านการบริหารงานบุคคล เพราะสามารถทำนายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาได้ร้อยละ 46.2 และควรเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ให้อยู่ในระดับที่เพิ่มขึ้น

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญในการการนิเทศการศึกษาและแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อด้านอื่น เช่น ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนของผู้เรียนในสถานศึกษา เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ โดยบูรณาการร่วมกับหลักสูตร เช่น ศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อการบริหาร งานบุคคลในสถานศึกษา หรือศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาตามพุทธธรรมที่ส่งผลต่อการบริหาร งานวิชาการ บุคคลในสถานศึกษา เป็นต้น

3. ควรศึกษาการนำทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- คชา ปราณิตพลกรัง. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร. วิทยาเขต อีสาน, 2(1), 22-29.
- เฉลิมศรี อรรถกุล. (2558). *การวิจัยนิเทศศาสตร์*. สงขลา : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2555). *สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2562). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. สมุทรสาครเอกสารหมายเลข 1/2562 กลุ่มนโยบายและแผน.
- _____ (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สมุทรสาครเอกสารหมายเลข 1/2563 กลุ่มนโยบายและแผน.
- _____ (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. สมุทรสาคร เอกสารหมายเลข 7/2564 กลุ่มนโยบายและแผน.
- เกตุสุดา กิ่งการจร (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จันทร์จิรา พรหมเมตตา. (2561). *ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จิตตินันท์ ดีหลาย. (2561). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนไสวัญวิทย จังหวัดตราด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกริก.
- จิตตารีย์ กุลวงศ์คณเศ. (2562). *การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน. (2561). *การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผู้นำระดับประถมศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎี บัณฑิต, สาขาการพัฒนาศาสตร์มนุษย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สามารถ ผ่องศรี (2563). รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน
ประถมศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการนิเทศ
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฉวีวรรณ คำสี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับ
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.